

Phẩm 14: NÓI VỀ TU TẬP TAM-MUỘI (Phần 1)

Bấy giờ, Đại Bồ-tát Bất Không Kiến bạch Phật:

– Bạch Thế Tôn! Đại Bồ-tát có đầy đủ bao nhiêu pháp mới có thể nhập vào pháp Tam-muội Niệm Phật ấy?

Đức Phật bảo Bồ-tát Bất Không Kiến:

– Nay Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu các Đại Bồ-tát có đầy đủ ba pháp thì có thể nhập vào Tam-muội Niệm Phật này. Những gì là ba?

1. Đầy đủ căn lành không tham.
2. Đầy đủ căn lành không sân.
3. Đầy đủ căn lành không si.

Nếu Bồ-tát có đầy đủ ba căn lành này rồi thì liền được thành tựu sáu pháp Ba-la-mật. Song, Đại Bồ-tát đó nhờ trụ ở căn lành không tham ấy, nên thường hành trì bố thí đầy đủ, thành tựu Bố thí ba-la-mật. Do vậy thọ sinh thường được ở nhà cửa giàu sang, của cải đầy đủ, cần gì cũng có, vĩnh viễn xa lìa bần cùng, có oai đức lớn, uy lực lớn. Tâm vị ấy rộng khắp, không nhỏ nhen, tự nhiên thu phục được căn bất thiện tham, vì có đầy đủ các phước đức, nên chúng sinh nhìn thấy không ai là không tôn kính. Phạm nói ra điều gì, mọi người đều tin tưởng thực hành, không dùng nhiều sức mà được Tam-muội này, mau chóng thành tựu Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Lại nữa, vị Bồ-tát ấy nhờ đối với thiên, nhân, các chúng sinh ở tất cả thế gian không có tâm sân hận, bực tức. Nhờ có đầy đủ căn lành không sân, nên thường trụ vào giới Ba-la-mật, vào Nhẫn nhục ba-la-mật. Đã đầy đủ sung mãn Nhẫn nhục ba-la-mật rồi, nên gặp sự mắng nhiếc, hủy báng, roi đánh, gây phang, cắt đứt chân tay, hút tủy, đập óc, tất cả các sự khổ thay nhau bức bách, nhưng vị ấy vẫn không căm, không giận, không tức, không hận, lúc này trừ diệt căn bất thiện sân, khởi tâm đại Từ bao trùm tất cả loài chúng sinh, lúc sinh ra không lìa chư Phật Thế Tôn, thức hay ngủ thường an ổn, thiên thần che chở, đao gậy không hại được, độc dược không thể xâm hủy, lửa không thể làm cháy, nước không thể làm chìm, được đầy đủ sự ăn uống, thuốc thang, quần áo, dụng cụ nằm ngồi và các thứ vật dụng. Tất cả thiện nhân ở thế gian nhìn thấy đều khen là tốt đẹp, không lâu có thể chứng Tam-muội này, sẽ mau thành tựu Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Lại nữa, vị Bồ-tát ấy nhờ có đầy đủ căn lành không si, nên mãi tu

tập được Xa-ma-tha, Tỳ-bà-xá-na, nhờ vậy có đầy đủ phương tiện khéo léo, đoạn trừ được căn bất thiện si, thành tựu được trí tuệ mầu nhiệm sâu xa, đối với tất cả pháp thấu tỏ rõ ràng, với các môn lý luận khác không bị chướng ngại. Nếu có người vấn nạn, biện luận, giải thích không còn nghi ngờ.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Đó là Bồ-tát đã đầy đủ ba pháp, chứng được Tam-muội này có thể sẽ mau thành tựu Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Đại Bồ-tát lại có ba pháp có thể nhập vào Tam-muội, có thể mau thành tựu Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác. Những gì là ba?

1. Xem xét tất cả hành là vô thường, biết đúng như thật.
2. Xem xét tất cả hành là khổ, biết đúng như thật.
3. Xem xét tất cả pháp là vô ngã, biết đúng như thật.

Nếu Bồ-tát hay xem xét như vậy, không lâu liền có thể nhập vào Tam-muội ấy.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Đó là ba pháp, Đại Bồ-tát hành đầy đủ tức có thể chứng Tam-muội, cũng mau thành tựu Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Đại Bồ-tát lại có ba pháp có thể nhập vào Tam-muội, cũng có thể mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác. Những gì là ba?

1. Tu các hạnh cúng dường đối với Đức Như Lai hiện tại, hoặc sau khi đã diệt độ, kịp thời cúng dường xá-lợi các Đức Phật, hoặc dùng các thứ hương hoa tốt đẹp nhất, hoặc dùng các vòng hoa, hương thoa, hương bột, đốt các hương thơm, đốt đèn, treo phướn, cờ, lọng báu, tấu âm nhạc hoặc tự cúng dường hoặc bảo người khác, luôn phát thệ nguyện: “Nguyện cho con lúc sinh, nhờ căn lành của hành cúng dường này, khiến cho con mau được pháp Tam-muội Niệm Phật, cũng sẽ chứng đắc Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.”

2. Đối với Phật hiện tại hay đã nhập Niết-bàn, luôn khen ngợi công đức chân thật của Như Lai, hoặc giới, hoặc định, hoặc trí tuệ, hoặc giải thoát, hoặc giải thoát tri kiến, hoặc oai nghi, hoặc thần thông, hoặc biện tài, hoặc không tranh cãi, hoặc Từ bi, hoặc Hỷ xả và các pháp công đức của Thế Tôn, đều thường khen ngợi, cũng phát thệ nguyện: “Nguyện cho con từ nay nhờ khen ngợi công đức của chư

Phật mà nhóm phước đạt được các căn lành này, khiến con chứng được Tam-muội Niệm Phật, lại mau đạt thành đạo quả Vô thượng.”

3. ⁽¹⁾

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Đó là ba pháp, Đại Bồ-tát nên thành tựu, để có thể nhập Tam-muội, cũng sẽ mau thành tựu Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Lại nữa, này Bồ-tát Bất Không Kiến! Đại Bồ-tát lại có ba pháp, hành trì không lâu tức có thể thành tựu Tam-muội, cũng sẽ mau chóng chứng Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác. Những gì là ba?

1. Nếu các Đại Bồ-tát hoặc từ chỗ tất cả chư Phật Thế Tôn nghe công đức chân thật của Tam-muội này, hoặc chỉ nghe tên gọi của Tam-muội, liền tự suy nghĩ: “Chư Phật Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác ở thời quá khứ, khi thực hành bản hạnh Bồ-tát để cầu đạo Bồ-đề, các vị đều cầu Tam-muội như vậy, cho nên nghe đến Tam-muội này liền sinh lòng tùy thuận vui vẻ. Hôm nay con vì đại Bồ-đề, cũng dốc cầu Tam-muội như vậy. Nhờ thành tựu đầy đủ lợi ích lớn, nên hôm nay con được nghe đến danh tự công đức của Tam-muội này, hết sức vui vẻ tùy thuận. Đó gọi là đầy đủ pháp tùy thuận vui vẻ thứ nhất.

2. Như tất cả chư Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác ở thời vị lai vì cầu Bồ-đề, lúc hành hạnh Bồ-tát cũng sẽ tu Tam-muội này, vì lợi ích lớn nên nay con nghe Tam-muội này cũng sinh tâm vui vẻ tùy thuận. Đó gọi là đầy đủ pháp tùy thuận vui vẻ thứ hai.

3. Như hiện tại có mười phương vô lượng, vô biên các Đức Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác hiện sống ở đời, đã vượt khỏi các hữu, đã nhổ sạch các thứ tập khí căn bản, dứt bỏ ngôn ngữ, xa lìa giác quán, chứng định sâu xa, đầy đủ đại Từ bi, cũng như vào thuở xưa, lúc tu hạnh Bồ-tát, nghe được Tam-muội này đều sinh tâm vui vẻ tùy thuận. Nay con đã được nghe Tam-muội ấy, sao mình lại không sinh tâm vui vẻ tùy thuận? Khi nghĩ như vậy liền sinh tâm hết sức vui vẻ tùy thuận. Đó gọi là đầy đủ pháp tùy thuận vui vẻ thứ ba.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Đó là ba loại tùy thuận vui vẻ, Đại Bồ-tát thành tựu đầy đủ, sẽ đạt được các căn lành và công đức, nguyện cùng chúng sinh đồng chứng Tam-muội, cũng mau thành tựu Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu các thiện nam, thiện nữ khi đối với Tam-muội này sinh tâm tùy thuận vui vẻ thì công đức đạt được sẽ

¹ Bản Hán thiếu pháp thứ 3.

hết sức to lớn, vô lượng, vô biên không thể nói hết. Nay ta vì họ dẫn chứng các ví dụ, chỉ cho họ thấy một phần nhỏ, khiến họ biết được.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Như số cát của tất cả sông Hằng có trong tam thiên đại thiên thế giới này, nếu có ai lấy chúng dồn lại một chỗ, sau đó với đồng cát vĩ đại ấy, lấy từng hạt cát một tán thành bụi nhỏ, rồi đem một hạt bụi nhỏ của cát này vượt qua hằng hà sa thế giới, lại còn vượt qua vô lượng, vô biên a-tăng-kỳ không thể nghĩ bàn, không thể đo, không thể lường, hằng hà sa các thế giới khác nữa, sau đó mới đặt một hạt bụi cát. Như vậy thứ lớp, tất cả bụi cát thấy đều được rải cùng khắp thế giới.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Ý ông thế nào? Giả sử người thế gian ấy có thể biết được một phần nhỏ về số thế giới kia chăng?

Bồ-tát Bất Không Kiến thưa:

–Không biết! Thưa Thế Tôn!

Đức Phật bảo:

–Hãy để việc ấy lại. Giả sử có vị Toán sư thông tuệ bậc nhất ở thế gian, đem hết trí lực và dùng toán thuật để có thể lường tính, có thể xem xét biết được số lượng thế giới chăng?

Bồ-tát Bất Không Kiến thưa:

–Không được! Thưa Thế Tôn! Như chỗ con thấy hiện nay chỉ có Thượng tọa Xá-lợi-phất và các Đại Bồ-tát ở quả vị Bất thoái chuyển, mới có thể hiểu được đôi phần mà thôi.

Đức Phật nói:

–Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nếu có thiện nam, thiện nữ dùng các bầy báu và các vật dụng khác đầy khắp nơi các thế giới đã nêu trên đem cúng dường, cung cấp cho tất cả chúng sinh.

Này Bất Không Kiến! Ý ông thế nào? Những người ấy cúng dường, thực hành bố thí như vậy, công đức đạt được có nhiều chăng?

Bồ-tát Bất Không Kiến thưa:

–Rất nhiều! Bạch Thế Tôn! Thật là vô lượng! Bạch Thế Tôn!

Đức Phật nói:

–Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Ta lại nói với ông, các thiện nam, thiện nữ ấy, tuy có thể dùng các vật dụng và bầy báu tràn đầy nơi tất cả thế giới, đạ kể trên, bố thí cho tất cả chúng sinh, công đức đó tuy lớn, nhưng vẫn không bằng các thiện nam, thiện nữ đã nói ở trước, đạt được công đức nhờ nghe tên gọi của Tam-muội vua báu này, phát khởi ba thứ

tùy thuận vui vẻ, tâm thệ nguyện hồi hương về đạo quả Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác. Vì sao? Nay Bất Không Kiến! Vì ba thứ ấy do nghe nhiều biết rộng sinh ra. Sự nghe nhiều biết rộng ấy là nhờ nói chân chánh mà khởi.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Nhờ nói chân chánh nên có thể sinh được tất cả căn lành, đó chính là Tam-muội này.

Những Tam-muội nào có thể sinh được tất cả căn lành? Đó là Tam-muội Niệm Phật của Bồ-tát này. Vả lại, có thể sinh tất cả căn lành cũng tức là nói nêu chân chánh. Sao gọi là nói nêu chân chánh?

Nghĩa là khi nói nêu chân chánh cũng là khéo nói. Vì ý nghĩa ấy, công đức đạt được của ba thứ tùy thuận vui vẻ ấy, so với phước đức do bố thí là không thể lường tính, không thể so sánh.

Lại nữa, này Bồ-tát Bất Không Kiến! Ta nhớ thuở xưa, trải qua vô lượng a-tăng-kỳ, lại vượt qua vô lượng a-tăng-kỳ kiếp, bấy giờ có thế giới tên là Động bất động. Thế giới ấy có Đức Phật là Bảo Sơn Trang Nghiêm, gồm đủ mười tôn hiệu: Như Lai, Ứng Cúng, Chánh Biến Tri, Minh Hạnh Túc, Thiện Thệ, Thế Gian Giải, Vô Thượng Sĩ, Điều Ngự Trượng Phu, Thiên Nhân Sư, Phật Thế Tôn xuất hiện ở đời, được tự tại lớn, điều phục tất cả, đầy đủ giải thoát, vĩnh viễn đạt đến bờ kia, thù thắng, tối thượng, không gì bằng, có thể làm chỗ nương tựa lớn làm chỗ che chở lớn cho chúng sinh, có thể chữa trị các bệnh phiền não cho muôn loài, thông đạt ba đời, không gì là không hiểu biết, lấy pháp tự chứng thuyết giảng cho mọi người. Pháp Đức Phật giảng nói, phần đầu, phần giữa và phần cuối đều là thiện, ý nghĩa sâu xa, lời lẽ hay khéo, thuần nhất không xen tạp, đầy đủ tướng phạm hạnh thanh bạch. Đức Phật vì các chúng sinh thường thuyết giảng pháp như vậy.

Bấy giờ, đức Bảo Sơn Như Lai, Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác, sống trong thành của nhà vua, tên là Phục Oán, cùng với ba mươi ức na-do-tha trăm ngàn đại chúng Thanh văn, đều là bậc Hữu học, đang có việc cần tu tập, đang có việc cần đoạn trừ, đang có việc cần chứng đắc, đang thọ lãnh sự cúng dường của hàng trời và người ở thế gian.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Khi ấy, Đức Như Lai Bảo Sơn từ Tam-muội đứng dậy, tự suy nghĩ: “Nay ba mươi ức na-do-tha trăm ngàn Thanh văn của ta ở đây đều là bậc Hữu học, việc cần làm chưa xong, chưa đến được bờ giác. Nay ta nên vì họ theo đúng pháp mà giảng nói, khiến cho tất cả mau được dứt hết các lậu.”

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Suy nghĩ rồi, Đức Phật Bảo Sơn Trang Nghiêm liền biến hiện các thần thông lớn, khiến cho tam thiên

đại thiên thế giới thủy đều bốc khói, lửa cháy dữ dội.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Chúng Thanh văn kia thấy Đức Như Lai rộng hiện thân thông lớn như vậy, nên tất cả đều cảm thấy vui mừng sung sướng, giống như Tỳ-kheo nhập Thiền thứ tư, thân tâm của chúng Thanh văn đang hoan hỷ cũng giống như vậy.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Trong đêm yên tĩnh, Đức Phật hiện ra thân thông như vậy xong, liền bảo chúng Thanh văn:

–Này các Tỳ-kheo! Các vị hãy nên xem xét tam thiên đại thiên thế giới này, toàn là khói bốc lên, lại toàn là lửa dữ đốt cháy bùng bùng.

Này các Tỳ-kheo! Tất cả các hành là vô thường cũng như vậy.

Này các Tỳ-kheo! Tất cả các hành với những việc khổ cũng như vậy.

Này các Tỳ-kheo! Tất cả các pháp là vô ngã và ngã sở, không chắc chắn, trống không, hư vọng, không thật, có thể bị hủy hoại, đều là tướng diệt tận.

Này các Tỳ-kheo! Nay ta nói tóm lược về tất cả các hành, cho đến tất cả đều nên buông bỏ, chớ tham đắm buộc ràng, phải hết sức nhàm chán, tự nhiên sẽ được giải thoát.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Bấy giờ, ba mươi ức na-do-tha trăm ngàn chúng Thanh văn ấy, nhờ Đức Như Lai thuyết giảng pháp như vậy, dẫn dạy như vậy, nên đều dứt hết các lậu, thông đạt các pháp, đối với chúng không còn bị trở ngại, khéo trụ nơi các pháp để vượt mọi lưới nghi, đã lắng nghe, thọ nhận giáo pháp, hiểu rõ không hề không sợ hãi, nên cùng thưa:

–Đúng vậy! Thưa Đức Bà-già-bà! Đúng vậy! Thưa Thế Tôn! Các hành là vô thường.

Đúng vậy! Thưa Thế Tôn! Các hành là khổ.

Đúng vậy! Thưa Thế Tôn! Các pháp là tạm trú.

Đúng vậy! Thưa Thế Tôn! Các pháp luôn bị hủy hoại, không thể nương tựa.

Đúng vậy! Thưa Thế Tôn! Các pháp luôn bị đốt cháy giống như cây cỏ, vách đá.

Đúng vậy! Thưa Thế Tôn! Tất cả các hành, cho đến đều có thể buông, có thể bỏ, có thể chán, có thể thoát.

Này Bất Không Kiến! Lúc này, Đức Như Lai Bảo Sơn Trang

Nghiêm dùng sự thần biến như vậy, dùng sự thuyết pháp như vậy, dùng sự dẫn dạy như vậy, thị hiện ba thứ như vậy để giáo hóa các chúng Thanh văn, khiến họ nhập vào ba môn Giải thoát là: Không, Vô tướng, Vô nguyện. Lại có ba mươi ức na-do-tha trăm ngàn các chúng Bồ-tát đều sẽ thành tựu đạo quả Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Đức Phật ấy vì ba mươi ức na-do-tha trăm ngàn các chúng Bồ-tát mà thuyết giảng Tam-muội vua báu này. Hiện bày như vậy xong, lại vì các hàng trời, cõi người ở thế gian mà tạo mọi lợi ích, trải qua tám vạn bốn ngàn ức na-do-tha trăm ngàn năm chuyển bánh xe chánh pháp, sau đó đối với Niết-bàn vô dư, Đức Phật Bát-niết-bàn.

Bấy giờ, Đại Bồ-tát Bất Không Kiến bạch Phật:

– Bạch Thế Tôn! Đức Như Lai Bảo Sơn Trang Nghiêm hiện tiền giáo hóa được bao nhiêu chúng Bồ-tát? Và sau khi diệt độ rồi chánh pháp tồn tại được bao lâu?

Đức Phật bảo Đại Bồ-tát Bất Không Kiến:

– Này Bồ-tát Bất Không Kiến! Đối với tam thiên đại thiên thế giới này có bao nhiêu tinh tú, số lượng ấy có thể biết được, nhưng Đức Như Lai Bảo Sơn Trang Nghiêm Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác thì biên vực, số lượng hóa độ là bao nhiêu khó có thể biết được. Song, sau khi Đức Như Lai ấy Bát-niết-bàn, chánh pháp tồn tại ở thế gian ngót tám mươi ức na-do-tha trăm ngàn năm. Tượng pháp trụ thế hai mươi ức năm. Sau đó không bao lâu, lại có Đức Phật ra đời hiệu là Từ Hạnh Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác, thọ mạng vô lượng, thân tướng của Đức Phật ấy cao đến một do-tuần, thân của chúng sinh thời đó cao sáu câu-lô-xá. Hoa sen loại lớn cao mười ba do-tuần, loại nhỏ cao sáu do-tuần, mọc cùng khắp đại địa. Chúng sinh hiện có ở cõi ấy qua lại, xoay vòng, đi đứng, nằm ngồi đều ở trên hoa sen. Thế giới lúc đó tên là Thanh liên hoa, mặt đất mềm mại, giống như lông tơ mịn, chúng sinh chạm vào như mặc áo đẹp cõi trời, màu sắc sáng tươi như đá vàng trắng nơi trời Đao-lợi. Các chúng sinh ở cõi này cảm nhận mọi an lạc cũng như chư thiên ở cung trời Tha hóa tự tại. Các chúng sinh ấy muốn vượt qua biển Đông, chỉ trong khoảng chớp mắt là đến bờ bên kia. Các biển phía Nam, Tây, Bắc vượt qua cũng nhanh như vậy. Các chúng sinh đó khi cần gì cứ nghĩ đến là hiện ra ngay.

Đức Như Lai Từ Hạnh lúc mới thành đạo, mặt đất rộng lớn đến tận ranh giới bốn biển, hai chiều ngang dọc bằng nhau đều là tám mươi ức na-do-tha trăm ngàn do-tuần. Các chúng Thanh văn thấy đều

LINH SON PHÁP BẢO ĐẠI TANG KINH

đầy khắp, các A-la-hán phần lớn ngày ăn một bữa, chỉ trừ thị giả Anan và Kim Cang Mật Tích A-tư-đa. Lại có tám mươi ức na-do-tha các chúng Đại Bồ-tát, tất cả đều trụ ở quả vị Bất thoái. Các Bồ-tát ấy đã thưa hỏi Đức Phật về pháp môn thiền định sâu xa nhiệm mầu, song Đức Thế Tôn Từ Hạnh lúc vì các chúng Bồ-tát mở bày làm rõ pháp môn thâm diệu ấy, chỉ phát ra một âm thanh, nói kệ:

*Người có phương tiện cầu xuất gia
Phải nên một lòng nghĩ pháp diệu
Chắc chắn phá trừ quân ma ác
Giống như Hương tượng phá nhà cỏ.
Ai cầu chóng thành đại Bồ-đề
Nên thường thuyết pháp cho thế gian
Nên làm thanh tịnh địa Tối thắng
Tam-muội này nếu thích sẽ thành.*

